

Protocol Sociale Veiligheid

LEYENBURG
CHRISTELIJKE BASISCHOOL

Opgesteld door: SEO- werkgroep (Coördinatie Iris Ruchti)

Datum opstellen: mei 2020

Goedgekeurd door: MT (team, MR)

Inhoudsopgave

Belang van een protocol voor sociale veiligheid	4
Definitie sociale veiligheid.....	4
Uitgangspunten	4
Pesten/ plagen.....	5
Begripsomschrijving	5
Wat is Pesten?	5
Wat is Plagen?	5
Het verschil tussen pesten en plagen.....	5
Preventie	6
Leyenburgaanpak	6
Sociaal emotioneel leerlingvolgsysteem: 'Op school'	7
Sometics	7
Kwink	8
Gedragsspecialist.....	8
Team- en klassenbouwers/ klassenvergaderingen	8
Sociale media.....	9
Curatieve maatregelen:.....	11
Signalering	11
Gesprek met het slachtoffer/ pester(s) en meelopers.....	11
Groepsgesprekken/ klassenvergaderingen	11
Gesprekken met ouders	12
Gedragsspecialist.....	12
Time-in/ Time-out protocol.....	12
Plaatsing in andere groep.....	12
Externe hulp	12
Schorsing en verwijdering	12
Bijlage 1	13
Plan van aanpak voor en van de leraren:	13
Begeleiding ouder(s).....	14

Begeleiding van de gepeste door ouders en leerkrachten:	14
Begeleiding van de pester door de ouders en de leerkrachten	14
Bijlage 2	16
Time-in/ Time-out protocol.....	16
Verschil tussen time-in en time-out:.....	16
Time-in:.....	16
Time-out:	16
Bijlage 3	18
Schematisch stappenplan.....	18

Belang van een protocol voor sociale veiligheid

Ieder kind heeft recht op een fijne en veilige schooltijd. Met behulp van dit protocol zorgen wij ervoor om de Leyenburgschool een sociaal veilige school te maken, voor alle leerlingen, leerkrachten en ouders.

Definitie sociale veiligheid

'Vertrouwen in zichzelf en in anderen in een situatie, dat in interacties een wederzijdse verbondenheid (namelijk als mens met gelijke basisbehoeften) wordt gerespecteerd' (Broersen et al. 2015).

Uitgangspunten

- ✓ De kinderen gaan met plezier naar school en zij voelen zich veilig bij ons. Leerkrachten en leerlingen werken aan een prettige sfeer in de groep. Wij gaan met de leerlingen om op basis van wederzijds respect. Leerkrachten, leerlingen en ouders/verzorgers proberen, ieder met hun eigen verantwoordelijkheid, het maximale te behalen.
- ✓ De leerkrachten ondersteunen, begeleiden en stimuleren de leerlingen bij hun ontwikkeling, zowel cognitief als sociaal. De leerkrachten willen dat de leerlingen, nu en in de toekomst, zelfstandig, creatief en kritisch kunnen leven in een dynamische en multiculturele samenleving.
- ✓ De ouders/ verzorgers hebben bij het opvoeden binnen en buiten de school een stimulerende rol.
- ✓ Het team is alert op pesten en discriminatie, zowel binnen als buiten de school en werkt vooral aan het voorkomen hiervan. In voorkomende gevallen wordt er direct opgetreden.
- ✓ Orde en regelmaat geven duidelijkheid en ruimte bij het opvoeden en opgroeien. Ook op school leren wij de kinderen dat er gedragsverwachtingen zijn en maken wij afspraken daarover. Zo zijn er gedragsverwachtingen voor het omgaan en het werken met elkaar, binnen en buiten de groep.

Pesten/ plagen

Begripsomschrijving

Wat is Pesten?

Definitie: 'Een fysieke, verbale of psychologische aanval of intimidatie met de *intentie* om de ander te kwetsen of bang te maken. Er is sprake van een psychologisch en/of fysiek *machtsverschil* tussen de dader en het slachtoffer en er is sprake van *herhaalde incidenten* tussen dezelfde leerlingen gedurende een langere periode.'

Wat is Plagen?

Definitie: 'Bij plagen is er sprake van gelijkwaardigheid, wederkerigheid en respect voor elkaar. Het gebeurt spontaan en duurt niet lang. Het gaat vaak om humor en aandacht vragen. Het is niet altijd leuk, maar zeker nooit bedreigend.'

Het verschil tussen pesten en plagen

Het grote verschil is dat pesten wel bedreigend is. En het gebeurt niet zomaar een keer, maar iedere dag weer, soms een jaar of langer achter elkaar. Het kan even over zijn, maar dan begint het pesten weer. Bij pesten wordt een slachtoffer uitgezocht om de baas over te spelen op een heel bedreigende manier. De pestkop misbruikt zijn macht: het slachtoffer wordt geslagen, uitgescholden, vernederd, gekleineerd. Onder pesten verstaan we systematische, herhaaldelijke geestelijke en/of lichamelijke geweldsuitingen van één of meer leerlingen ten opzichte van één of andere leerlingen. Pesten treedt met name op in situaties, waarin leerlingen zich onveilig, niet gezien of niet geaccepteerd voelen. Vaak is er sprake van externe druk. Pesten is uitermate schadelijk voor het geestelijk welbevinden van de slachtoffers ervan.

Preventie

Op onze school wordt gewerkt aan het preventief bestrijden van sociale onveiligheid (waaronder pesten). Hieronder wordt uiteengezet hoe wij dit aanpakken.

Leyenburgeraanpak

figuur 1: Onderwijspiramidemodel Leyenburgeraanpak

Op onze school wordt gewerkt vanuit de visie van Schoolwide Positive Behavior Support (SWPBS).

Schoolwide Positive Behavior Support is gericht op het bevorderen van sociaal gedrag en het verminderen van gedragsproblemen bij leerlingen.

Vanuit de vijf pijlers van SWPBS hebben wij onze eigen Leyenburgeraanpak opgebouwd:

1. Wij werken vanuit gezamenlijk geformuleerde schoolbrede waarden.
2. Wij richten ons op het voorkomen van probleemgedrag.
3. De school zet gedragsinterventies voor leerlingen in op basis van verzamelde gegevens over gedrag.
4. Wij hebben gezamenlijke waarden geformuleerd over welk gedrag wij van de leerlingen willen zien op de verschillende plekken in en om onze school. Deze gedragsverwachtingen worden visueel gemaakt, actief aangeleerd en systematisch positief bekrachtigd in de vorm van duimen en groepsbeloningen. Alle leerlingen krijgen lessen in goed gedrag in het kader van pestpreventie. Deze vormen een integraal onderdeel van de SWPBS-aanpak.
5. Wij werken actief samen met zorginstellingen en ouders.

Wij spreken niet van regels maar van gedragsverwachtingen.

80-90% van de leerlingen zit in het groene gedeelte van de piramide en houdt zich over het algemeen aan de gedragsverwachtingen die wij op school geformuleerd hebben. Het kan zijn dat een leerling tijdelijk naar het gele gedeelte van de piramide verschuift omdat het zich niet aan een gedragsverwachting houdt. Als een leerling een gedragsverwachting niet na komt, is het van belang dat de leerling door middel van de reactieprocedure weer naar het groene gedeelte van de piramide verschuift.

De reactieprocedure is een interventie bij ongewenst gedrag en kleine overtredingen die vaak tijdelijk van aard zijn, door verandering in thuissituatie, groepsdynamiek of welbevinden van de leerling/ groep.

Sociaal emotioneel leerlingvolgsysteem: 'Op school'

Op school is een sociaal- emotioneel leerlingvolgsysteem die op een transparante, periodieke, handelingsgerichte wijze de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen volgt.

Het invullen van de screeningslijst per leerling geeft zicht op het welbevinden van de leerlingen, wat de sociale veiligheid vergroot.

Bij leerlingen waarvan uit de screening een reden tot actie blijkt, worden besproken in de groeps- en leerlingbespreking. Hieruit komt een handelingsplan dat besproken wordt met de leerling. In samenspraak wordt er een plan op maat gemaakt waaraan leerling en leerkracht de komende 8- 10 weken gaan werken. Na 8- 10 weken wordt het handelingsplan geëvalueerd. Na de evaluatie wordt het plan gesloten als de leerling de sociale vaardigheden heeft aangeleerd die hij nodig heeft en hij deze kan toepassen. Mocht dit niet het geval zijn, dan wordt het plan aangepast en zal het plan doorgezet worden voor wederom 8-10 weken.

Van alle onderdelen kunnen per leerling, per groep en voor de hele school rapportages worden gemaakt. Daarvan kunnen vervolgens weer analyses worden gemaakt waaruit veel informatie kan worden afgeleid als basis voor de organisatie in de groep en welke problemen er wellicht schoolbreed spelen. Er ontstaat zo letterlijk een rode draad door de hele schoolloopbaan van leerlingen en groepen.

Sometics

Sometics maakt het mogelijk om sociale verbindingen en relaties die in de groep spelen zichtbaar te maken. Heldere rapportages geven de totale groepscohesie en onderlinge aantrekking en afstoting tussen groepsleden weer.

Wie zijn populair in de groep, wie vallen buiten de groep? Sometics geeft inzicht in de groepsstructuur op grond van gerichte vragen. Via diverse modellen (gebaseerd op het sociogram) wordt de groep vervolgens geanalyseerd.

Het resultaat is een overzichtelijk beeld van de totale groepscohesie en onderlinge relaties en interacties in de groep. Op basis van de weergegeven patronen kan de leerkracht in samenwerking met de intern begeleiders, de groepsdynamiek beïnvloeden en over langere tijd zien of de aanpak heeft gewerkt.

Met de Vensters-vragenlijst onderzoek je tevredenheid én sociale veiligheid, en voldoen wij aan de monitoringsplicht sociale veiligheid.

De leerlingen vullen zelf een vragenlijst in over hoe sociaal veilig zij zich in de groep en op school voelen. De uitkomsten van het onderzoek helpen om inzicht te krijgen in de ervaringen van de leerlingen en de aantasting van de fysieke en de ervaren veiligheid.

Het rapport is onderverdeeld in vier categorieën:

- Welbevinden
- Ervaren van sociale veiligheid
- Aantasting van sociale veiligheid
- Tevredenheid

Over elk van de vier categorieën wordt een gemiddeld cijfer berekend.

De uitslagen van de tests worden besproken in de groeps- leerlingbespreking.

Ook wordt er een analyse op schoolniveau gemaakt, die door de Sociaal-Emotionele werkgroep

wordt bekeken en waaruit een actieplan voor het volgende schooljaar vloeit, om zo de fysieke en sociale veiligheid te verbeteren en te waarborgen.

Kwink

Kwink is een online-methode voor sociaal-emotioneel leren (SEL). Kwink biedt een doordacht SEL-programma, gebaseerd op de laatste wetenschappelijke inzichten. Kwinklessen zijn zeer praktisch, leuk en altijd actueel.

Kwink is gericht op preventie en de kracht van een veilige groep en leert 5 belangrijke levensvaardigheden aan. Deze oefeningen worden direct in praktijk gebracht, waardoor leerlingen deze belangrijke levensvaardigheden krijgen aangeleerd.

Kwinklessen worden van groep 1 tot en met groep 8, wekelijks gegeven.

Gedragsspecialist

Op de Leyenburgschool hebben wij een gedragsspecialist. De gedragsspecialist is er voor leerlingen, leerkrachten en ouders die ondersteuning nodig hebben op het gebied van:

- Sociale veiligheid
- Groepsdynamiek
- Interventies op gedrag
- Coaching voor leerlingen en leerkrachten
- Aanleren van sociale vaardigheden
- Psycho-educatie
- Opvoeding

Naar aanleiding van de groeps- en leerlingbespreking met de intern begeleider, of individuele gesprekken met directie of intern begeleider, wordt de gedragsspecialist ingezet.

Team- en klassenbouwers/ klassenvergaderingen

Op onze school wordt gewerkt aan groepsvorming. De eerste 6/8 weken worden de gouden weken genoemd. Deze periode van het schooljaar biedt elke leerkracht de kans om een positief leer- en leefklimaat te creëren in de klas. Een klimaat waarin het voor iedere leerling veilig is.

Dit wordt gedaan via een aantal “Klassenvergaderingen”. Tijdens een klassenvergadering maakt de leerkracht samen met de leerlingen afspraken over de norm in de klas “Hoe gaan wij met elkaar om?”

Hiermee:

- Wordt de sociale verbondenheid gestimuleerd
- Ontwikkelt zich een groepsidentiteit
- Wordt de relatie tussen de leerkracht en leerling verstrekt
- Leren leerlingen sociale vaardigheden
- Worden de leerlingen verantwoordelijk voor elkaar en voor het gebeuren in de klas
- Leren leerlingen democratische omgangsvormen in de praktijk

De kenmerken van een prettige groep zijn een positieve groepsnorm en een hoge cohesie (sociale verbondenheid). Dit kan de leerkracht positief beïnvloeden door specifieke norm- en cohesie-activiteiten te doen. Door cohesie-activiteiten leren leerlingen elkaar beter kennen en maken ze samen plezier. De normactiviteiten zijn de Klassenvergaderingen. Twee voorbeelden van cohesie-activiteiten zijn: Klas- en Teambouwers.

Klasbouwers zijn leuke en vaak levendige activiteiten, waarbij alle leerlingen van de klas contact met elkaar kunnen hebben. Het doel is om te werken aan een gevoel van sociale verbondenheid, waarbij de leerlingen elkaar als persoon leren kennen en waarderen.

Teambouwers zijn erop gericht om van de groepen in de klas hechte teams te maken ongeacht hun achtergrond, ervaring en leerresultaten. De Teambouwers motiveren leerlingen, leren ze samenwerken en zorgen voor een positievere sfeer in de groep.

De onderwerpen die gekozen worden bij de Klas- en Teambouwers gaan over persoonlijke zaken, zoals voorkeuren, meningen en eigenschappen.

Door middel van klassenvergaderingen kunnen kinderen bedenken wat er goed gaat in de groep en wat beter kan. Ook kunnen ze samen brainstormen hoe ze dit samen kunnen bereiken. Andere onderwerpen kunnen ook aan bod komen in een klassenvergadering.

Sociale media

Ook wordt er in onze school veel aandacht besteed aan de omgang met sociale media. Dit is een erg complex onderwerp, omdat leerlingen zich buiten school veel bezighouden met sociale media. Binnen school mag er geen gebruik gemaakt worden van mobieltjes en worden de computers en Ipads alleen ingezet als informatiebron bij de lessen. Echter gebeurt er buiten school van alles op sociale media, waarop de school weinig of geen invloed heeft, maar wel de negatieve gevolgen ervaart.

Sociale media bieden de mogelijkheid om online contact te hebben met mensen over de hele wereld. Via sociale media kan je veel mensen bereiken. Het gebruik hiervan is onderdeel geworden van het gedrag van kinderen binnen en buiten de school. Onder het gebruik van sociale media verstaan we het gebruik van programma's waarmee online informatie kan worden opgezocht, gedeeld en gepresenteerd. Denk bijvoorbeeld aan Facebook, Twitter, Instagram, YouTube, Snapchat maar ook alle (nieuwe) hiermee vergelijkbare programma's en apps.

Sociale media brengen helaas ook risico's met zich mee. Bijvoorbeeld pesten en het ongewild delen van foto's of andere gegevens. Online pesten, cyberpesten, digitaal pesten. Het zijn allemaal termen die we gebruiken voor pestgedrag via sociale media. Die vinden in tegenstelling tot andere vormen van pesten vaak in anonimiteit plaats.

De verantwoordelijkheid voor het gebruik van sociale media is een belangrijke kwestie. Vanuit huis wordt verwacht dat ouders zicht hebben op het sociale mediagedrag van hun kind. Ook op school willen we de kinderen leren sociale media op een positieve manier te gebruiken maar ook te waarschuwen voor de gevaren ervan. Essentieel is dat de kinderen gedragsregels en fatsoensnormen leren kennen die ze hanteren bij het gebruik van sociale media. Ook de weerbaarheid van het kind komt hier naar voren. Het helpt kinderen om weerbaar te worden. Bijvoorbeeld door met ze in gesprek te gaan over wat zij doen op internet. En afspraken te maken:

- Deel nooit privégegevens, zoals naam, adres, telefoonnummer of de naam van je school.
- Verzin (samen) een goede Nickname
- Scherm je profiel zoveel mogelijk af; 'alleen voor vrienden' is de beste optie.
- Plaats alleen neutrale foto's of beter nog; helemaal geen foto's waarop je gezicht herkenbaar is.
- Wees selectief in het accepteren van een vriendschapsverzoek; doe dit alleen wanneer je iemand in het echte leven ooit hebt ontmoet.

- Verwijder onbekende mensen uit je vriendenlijst.
- Houd wachtwoorden en inloggegevens altijd geheim: ook voor je beste vriend(inn)en.
- Niet schelden en geen mensen kwetsen, dat zou je in het echt ook niet doen.
- Heb je iets vervelends gezien of meegemaakt? Vertel het aan iemand die je vertrouwt, bijvoorbeeld een ouder, buurvrouw of leerkracht.

Om de kinderen hierin te voorzien is mediawijsheid een onderdeel van de leerstof op school. Ook de methode voor sociale emotionele ontwikkeling, Kwink, bevat lessen die mediawijsheid aan de orde brengen. Met deze handvatten wordt een gesprek tussen leerkracht en leerlingen op gang gebracht over wat wel en niet acceptabel is op sociale media.

De mobiele telefoon is een veel gebruikt middel voor sociale media. Op de Leyenburgschool geldt de afspraak: Zodra de kinderen op het schoolterrein zijn, wordt de mobiele telefoon niet meer gebruikt. Eenmaal in de klas moeten de kinderen mobiele telefoons plaatsen in de daarvoor bestemde kluis. Op de site van het schoolbestuur SCOH (www.scoh.nl) is een Reglement internet en sociale media op SCOH scholen en peuterscholen geplaatst, bestemd voor alle betrokkenen die deel uitmaken van de schoolgemeenschap, dat wil zeggen medewerkers, leerlingen, ouders/verzorgers en mensen die op een andere manier verbonden zijn aan SCOH.

Curatieve maatregelen:

Signalering

De curatieve aanpak begint bij signalering. Grensoverschrijdend gedrag is niet per definitie pesten. Kinderen kunnen in conflict zijn of ruzie maken. Dit hoort bij het leren grenzen stellen. Om te weten of het daadwerkelijk om pesten gaat is het belangrijk op de volgende signalen te letten:

- Gebeurt het met opzet? (*intentioneel*)
- Kan het slachtoffer zich verdedigen? (*machtsverschil*)
- Hoe erg wordt het ervaren? (*intensiteit*)
- Gebeurt het steeds opnieuw? (*herhaaldelijk*)

Belangrijk is dat de groep verantwoordelijkheid neemt, en dat pestgedrag gemeld wordt.

Gesprek met het slachtoffer/ pester(s) en meelopers

Allereerst is het van groot belang het slachtoffer te laten weten dat hij serieus genomen wordt en dat de leerkracht bescherming biedt, zodat het slachtoffer wel naar school blijft gaan. Het kind moet gemotiveerd worden om opgewassen te zijn tegen deze moeilijke situatie. Zo voelt het kind zich gesteund en ervaart het kind dat het hulp krijgt.

Bij de pester(s) en meelopers is het van belang de zogeheten 'No blame approach' toe te passen.

1. De leerkracht maakt het probleem duidelijk en legt aan de daders uit hoe het slachtoffer zich voelt. Hierbij worden geen verwijten gemaakt. Als leerlingen vertellen wat er gebeurd is, gaat de leerkracht hier nauwelijks op in. Het doel van het gesprek is dat zij begrijpen hoe het gepeste kind zich voelt.
2. Hoewel er geen beschuldigingen worden geuit, benadrukt de leerkracht dat de kinderen er verantwoordelijk voor zijn dat het slachtoffer zich weer goed gaat voelen.
3. Aan de betrokken kinderen wordt één voor één gevraagd welke ideeën zij hebben om het slachtoffer te helpen, zodat het zich weer fijn en veilig voelt in de klas en op school. De leerkracht bekrachtigt deze ideeën positief.
4. De leerkracht draagt de verantwoordelijkheid om het probleem op te lossen over aan de daders. Er wordt direct een vervolgspraak gemaakt, waarin wordt besproken wat er veranderd is.
5. Evaluatie: met elk kind wordt afzonderlijk gesproken hoe het nu gaat. Zo krijgen de leerlingen inzicht in de veranderingen.

Groepsgesprekken/ klassenvergaderingen

Als pesten in een groep wordt signaleerd, is het belangrijk de hele groep te betrekken bij dit probleem. Niet alleen de pester(s) en meelopers treffen blaam in deze, ook de omstanders hebben een grote rol bij de instandhouding van pestgedrag. Het is te adviseren dit goed met de groep te bespreken. Hierbij is het niet de bedoeling het slachtoffer, de pester(s) en meelopers met naam en toenaam te noemen. Maar het gesprek te openen en pesten bespreekbaar te maken. Bij deze groepsgesprekken is de benadering vooral oplossingsgericht, en wordt er niet ingegaan op 'oud zeer'.

Gesprekken met ouders

Ouders van het slachtoffer, de pester(s) en de meelopers worden op gesprek gevraagd. Individueel of gezamenlijk. Een goede samenwerking tussen alle partijen is zeer belangrijk.

Gedragsspecialist

Bij de gedragsspecialist kan het gepeste kind werken aan zijn grondhouding. Samen met de gedragsspecialist kan er gewerkt worden aan verbale en non-verbale communicatie, positief zelfbeeld en gevoel van eigenwaarde.

Time-in/ Time-out protocol

Bij onze Leyenburgaanpak hoort het Time-in/ Time-out protocol. Wanneer leerlingen zich niet aan de afgesproken gedragsverwachtingen en gedragsregels van de school en klas houden leidt dit tot onwerkbare en/of onveilige situaties voor leerlingen, teamleden, de klas en de school. Dit protocol geldt voor de leerlingen die tussen het groene en gele gedeelte van het onderwijspiramidemodel bewegen of in het gele gedeelte van het onderwijspiramidemodel (zie figuur 1) zitten. Ook bij pestgedrag wordt dit protocol ingezet (voor het volledige protocol, zie bijlage 1).

Plaatsing in andere groep

Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een kind in een andere groep te plaatsen, binnen de school. De groep wordt beschermd tegen

Externe hulp

Mochten bovenstaande maatregelen onvoldoende resultaat geven, kan er meer aan de hand zijn dan alleen pesten. Op dat moment kan externe hulp worden ingezet. Hierbij kan gedacht worden aan SMW, HCO, De Loodsboot of het CJG.

Schorsing en verwijdering

In extreme gevallen wordt een kind geschorst of verwijderd (zie protocol schorsing en verwijdering)

- School is een leer instelling. De school beschermt het leerproces tegen kinderen en ouders die dit ernstig belemmeren.
- School beschermt de leerlingen en de leerkrachten tegen grensoverschrijdend gedrag van een enkele medeleerling en/of een enkele ouder.

Bijlage 1

Plan van aanpak voor en van de leraren:

1. De leerkrachten en IB-ers bekijken tijdens de groepsbespreking tweejaarlijks de uitkomst van Sometics en bespreken de uitkomst. Dit kan als vertrekpunt gezien worden voor een interventie op groepsdynamisch niveau.
2. De gedragsverwachtingen in de klas worden aan het begin van het schooljaar samen met de leerlingen gemaakt. De gedragsverwachtingen vanuit de Leyenbargaanpak worden op een duidelijk zichtbare plaats in de klas en in de school opgehangen. De leerlingen kunnen hierop worden aangesproken door zowel de leerkracht als door medeleerlingen;
3. De gedragsverwachtingen zijn een terugkerend onderdeel in verschillende lessituaties. En elke twee weken staan er twee gedragsverwachtingen vanuit de Leyenbargaanpak centraal binnen de school;
4. De leerlingen wordt duidelijk gemaakt, dat als zij geconfronteerd worden met gedrag dat zij als niet prettig ervaren, dit kunnen melden aan de leerkracht. Dit is geen klikken. Ook leerlingen die getuige zijn van dit gedrag kunnen dit te melden;
5. Indien er sprake is van pestgedrag dient de leerkracht het volgende te doen:
 - De leerkracht neemt het probleem serieus
 - Er wordt een gesprek gevoerd met het slachtoffer
 - Er wordt een gesprek gevoerd met de pester
 - Er wordt een gesprek gevoerd met omstanders
 - Verslaggeving van de aanpak en/of afspraken
 - Actief toezien en handelen
 - Collega's te informeren, zodat er een samenwerking ontstaat in actief toezien en handelen
 - De leerkracht informeert de ouders van de gepeste en de pester hierover. Samen wordt gezocht naar een oplossing.
6. Bij ernstig en/of steeds terugkerend pestgedrag wordt de directeur op de hoogte gesteld. Tevens worden de ouders van het pestende kind op de hoogte gesteld;
7. Er is een plan van aanpak opgesteld en er wordt duidelijk gesteld wie hier deel van uit maakt. Er is een duidelijk doel en tijdpad;
8. Wanneer na waarschuwen en informeren van de ouders, een kind blijft doorgaan met pesten, kunnen sancties als schorsing en uiteindelijk verwijdering van de school toegepast worden;
9. Uitvoering ligt bij de leerkrachten, leerlingen en ouders; eindverantwoordelijkheid bij de directie;
10. Team en MR evalueren 1 x per jaar het pestbeleid op school. De leerkracht is de verantwoordelijke persoon in de acties. De intern begeleider en de gedragsspecialist staan ten dienste van de leerkracht in de vorm van begeleiding en verzorgen van hulpverlening. De directie ondersteunt en neemt pas de regie als IB of gedragsspecialist dit aangeeft (Het overstijgt de zorgcapaciteit of de verantwoordelijkheid).

Begeleiding ouder(s)

Indien gewenst en noodzakelijk zal er aan de ouders die op enigerlei wijze betrokken zijn bij dit onderwerp hulp worden aangeboden. Dit kan o.a. bestaan uit maatschappelijk werk, jeugdzorg etc. D.m.v. een persoonlijk gesprek zullen de ouders op de hoogte worden gebracht van het stappenplan. Begeleiding van het gepeste kind of pester door ouders en leerkrachten:

Begeleiding van de gepeste door ouders en leerkrachten:

- Sterke kanten van het kind benadrukken;
- Medeleven tonen en doorvragen;
- Nagaan hoe het kind zelf reageert;
- Wat hij/zij doet voor, tijdens en na het pesten;
- Huilen of boos worden is een reactie die juist wordt uitgelokt;
- Oefenen van andersoortige reacties;
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest;
- Laten verkennen welke oplossing hij/zij zelf zou willen;
- Complimenteren als het kind zich anders/beter opstelt;
- Het gepeste kind niet over-beschermen;
- Bespreek welke situaties het kind het beste kan vermijden;
- Geef aan hoe het kind het beste kan reageren;
- Leer het kind voor zichzelf op te komen;
- Geef het kind verantwoordelijkheden;
- Stimuleer het ontwikkelen van sociale vaardigheden;
- Schakel indien nodig hulp van externen in;
- Praten met de ouders van het kind waarbij bovenstaande tips besproken worden en waarbij het vooral heel belangrijk is dat het kind weet dat de ouders van hem/haar houden.

Begeleiding van de pester door de ouders en de leerkrachten

- Praten en zoeken naar de reden van het gedrag;
- Laten inzien wat het effect is van pestgedrag;
- Excuses aan laten bieden;
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de ander heeft;
- Pesten is verboden op school: wij houden ons aan deze regel! Het wordt niet geaccepteerd!
- Kind laten leren, dat het niet meteen kwaad moet reageren; Zoeken van buitenschoolse activiteiten;
- Inschakelen van professionele hulp w.o. Jeugdzorg, vaardigheidstrainingen, huisarts enz;
- Besteed aandacht aan het kind;
- Leer ander gedrag aan;
- Geef het goede voorbeeld;
- Ouders informeren en met hen overleggen;

Duidelijk maken aan de ouders wat het plan van aanpak is en uitspreken dat van de ouders verwacht wordt dat ze de aanpak van school ondersteunen en er thuis ook mee aan de slag gaan; Wat te doen wanneer het probleem niet naar tevredenheid opgelost kan worden?

De school heeft een vertrouwenspersoon/ gedragsspecialist. Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon/ gedragsspecialist nodig. De vertrouwenspersoon/ gedragsspecialist kan het probleem onderzoeken, een deskundige raadplegen en het bevoegd gezag adviseren teneinde toch tot een oplossing te komen.

Bijlage 2

Time-in/ Time-out protocol

Bij onze Leyenburgaanpak hoort het Time-in/ Time-out protocol. Wanneer leerlingen zich niet aan de afgesproken gedragsverwachtingen en gedragsregels van de school en klas houden leidt dit tot onwerkbaar en/of onveilige situaties voor leerlingen, teamleden, de klas en de school. Dit protocol geldt voor de leerlingen die tussen het groene en gele gedeelte van het onderwijspiramidemodel bewegen of in het gele gedeelte van het onderwijspiramidemodel (zie figuur 1) zitten. Ook bij pestgedrag wordt dit protocol ingezet (voor het volledige protocol, zie bijlage 1).

Verschil tussen time-in en time-out:

Time-in:

De Time-in vindt plaats binnen de eigen klas. Door inzet van een time-in plek (nadenkplekje) in de klas kan een leerling er zelf bewust voor kiezen even op het nadenkplekje te gaan zitten, om zo zijn emoties weer onder controle te krijgen.

Ook de leerkracht kan een time-in adviseren. De leerkracht geeft de leerling als het ware een reminder om even tot rust te komen. Zeker bij kinderen met zeer impulsief gedrag is deze reminder nodig. Belangrijk hierbij is dat de reactieprocedure wordt gevolgd. Nadat de leerling tot rust is gekomen wordt er een evaluerend gesprekje gehouden.

Als de leerkracht de reactieprocedure heeft doorlopen en de leerling verandert het ongewenste gedrag niet krijgt hij een Time-in. Mocht de leerling na de Time-in zijn gedrag niet veranderen, volgt opnieuw de reactieprocedure. Blijft de leerling het storende/ ongewenste gedrag vertonen, krijgt hij een 2^e Time-in. Blijft de leerling ook hierna storend/ ongewenst gedrag vertonen, volgt een Time-out.

Time-out:

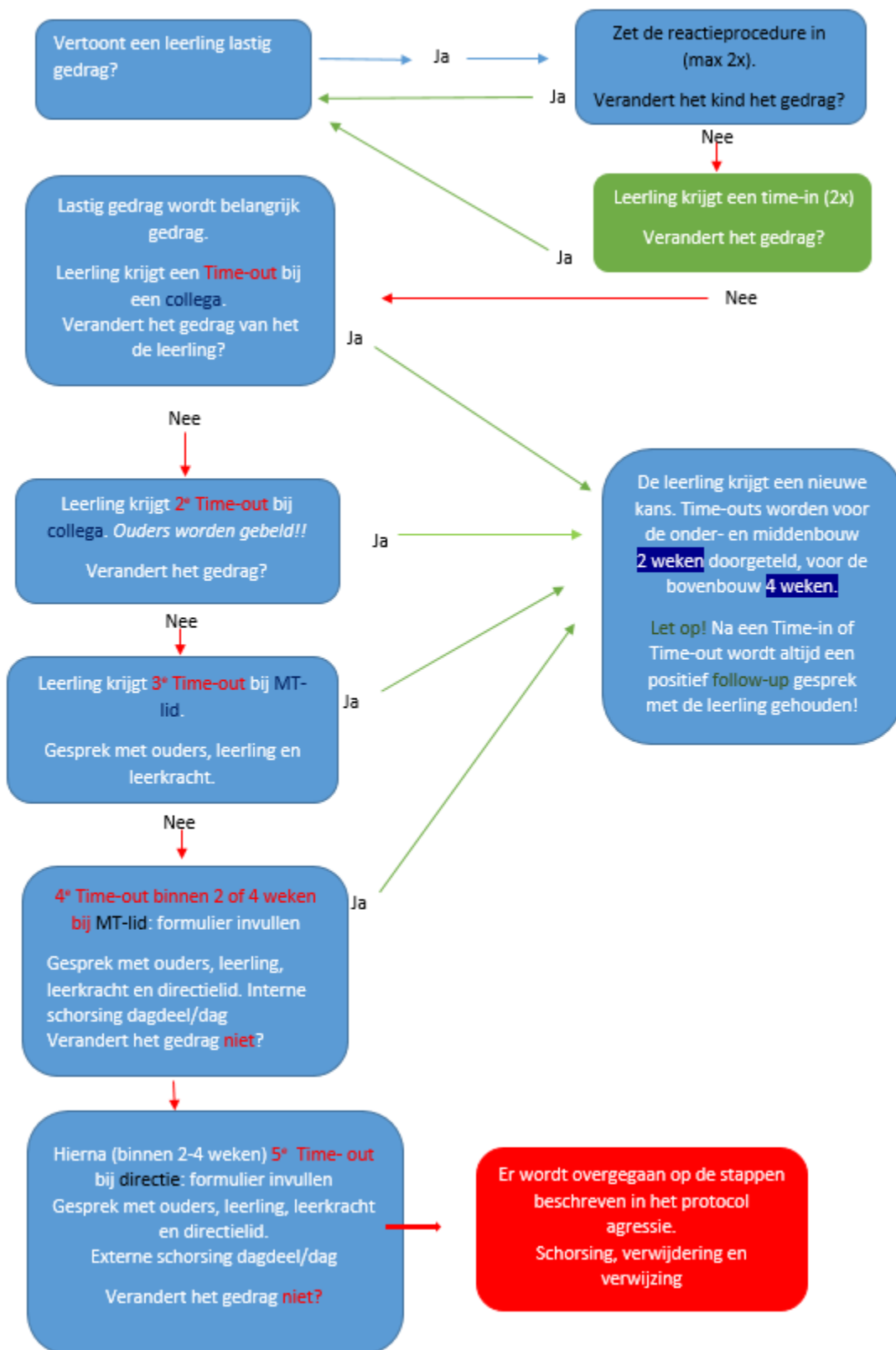
De Time-out vindt plaats buiten de klas. Waar de Time-out plaatsvindt hangt af van het aantal Time-outs dat de leerling binnen 2 of 4 weken heeft gekregen. Time-outs tellen bij de bovenbouw 4 weken door en bij de onder- middenbouw 2 weken.

De leerling krijgt een Time-out formulier mee om zo een moment van zelfreflectie in te bouwen. Dit formulier ligt bij de leerkracht zelf in het lokaal, alsmede bij MT leden en directie.

In het Diagram Time-in/ Time-out formulier (zie figuur 2), staat het stappenplan dat bij dit protocol gevolgd wordt.

Het informeren van ouders en het in gesprek gaan en blijven met ouders en leerling, is hierbij ontzettend belangrijk.

Time-in / Time-out protocol Stappenplan

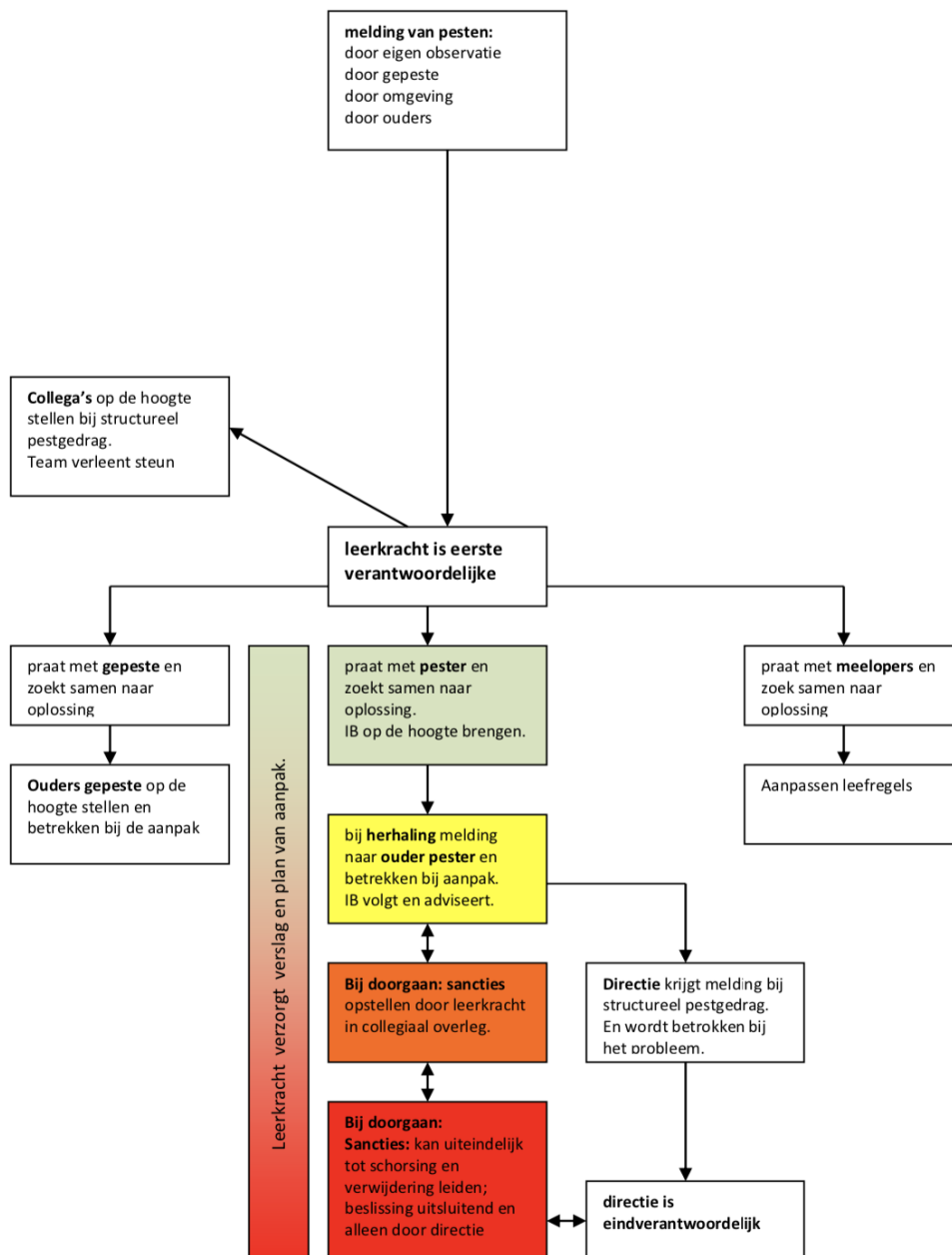

Figuur 2: Diagram Time-in/ Time-out Protocol

Bijlage 3

Schematisch stappenplan

Schematisch stappenplan:

In elke fase staat het ouders vrij om gebruik te maken van de klachtenprocedure of de schoolvertrouwenspersoon of de vertrouwenspersoon van het SCOH.
Informatie is op school te verkrijgen en zal ook door school worden overhandigd.
Ons uitgangspunt is uiteraard om met elkaar te werken naar een veilige situatie en met elkaar in gesprek te blijven.

